

UTDANNINGSKVALITETSPRISEN 2017

Nominasjon fra Høyskolen Kristiania – avdeling for fagskolestudier

Tiltak:

**Rapportering og evaluering:
utvikling av verktøy for å sikre god utdanningskvalitet i fagskoleutdanningene**

Generell informasjon om tiltaket

Institusjon som nominerer:	Høyskolen Kristiania – avdeling for fagskolestudier
Kontaktperson for nominasjonen:	Kari Mette Winge
Navn på tiltaket:	Rapportering og evaluering: utvikling av verktøy for å sikre god utdanningskvalitet i fagskoleutdanningene.
Når ble tiltaket satt i gang:	Januar 2015
Kontaktperson for tiltaket:	Kari Mette Winge

Kort om tiltaket:

I fagskolens kvalitetssikringssystem har arbeidet med **rapportering og evaluering** en sentral plass. Ved årsskiftet 2014/2015 ble det satt i gang et omfattende arbeid for å utvikle gode og brukervennlige **systemer og verktøy** som skulle bidra til å sikre at fagskolen hadde god kontroll på utdanningskvaliteten, og la til rette for målrettet forbedringsarbeid innen fagskoleutdanningene.

I 2016 og 2017 har fagskolen benyttet systemene og verktøyene som har blitt utviklet. Systemene og verktøyene har bidratt til konkrete resultater i arbeidet med utdanningskvaliteten på studieprogramnivå. Tiltaket omfatter både **utviklingen av systemer og verktøy** for å dekke definerte behov i fagskolens kvalitetsarbeid, og **den faktiske nytteverdien** disse gir i arbeidet med utdanningskvaliteten.

Systemene og verktøyene som ble utviklet inkluderer definering av **kvalitetsområder, indikatorer, måltall med soner, analysekuber og rapporteringsskjema**. I tillegg har etableringen av **bransjeråd** for hver fagskoleutdanning vært viktig for å ivareta fagskolens egenart og den sterke koblingen som ligger til arbeidslivet både i planleggings-, gjennomførings- og evalueringsfasen.

Beskrivelse av tiltaket

Kvalitetssikringssystemet ved fagskolen bygger på **syv kvalitetsområder** med tilhørende **kvalitetsindikatorer**. Kvalitetsområdene er inntakskvalitet, rammekvalitet, programkvalitet, undervisningskvalitet, resultat-kvalitet, relevanskvalitet og styringskvalitet. Disse legger grunnlaget for hva som måles og vurderes, og legger føringer på hvilke informasjonsgrunnlag som er nødvendig for å kunne gjøre gode **vurderinger og analyser**. Analysene er videre utgangspunkt for **handlingsplaner** som skal sikre god utdanningskvalitet.

For å sikre enhetlig vurdering av de ulike indikatorene er det utarbeidet **måltall** med retningslinjer for oppfølging av avvik. Med utgangspunkt i fastsatte måltall er det delt inn i rød, gul og grønn **sone**. Dette indikerer hvordan emner, studieprogram, og fagskolen totalt leverer på de **kvantitative** indikatorene ut fra de mål som er satt. De **kvalitative** indikatorene vurderes ut fra en fastsatt skala, men uten definerte måltall. Skalaen er delt inn i rød, gul og grønn sone, og man bruker de samme retningslinjene som de kvantitative indikatorene for vurdering og oppfølging. Det er den som rapporterer som ut fra en samlet vurdering gir en score på de kvalitative indikatorene.

Bruk av analyseverktøyet *Analysekuben*

Under **kvalitetsområdet** resultat-kvalitet har fagskolen definert seks **indikatorer**. Når fagansvarlig for en fagskoleutdanning skal rapportere på de definerte indikatorene må personen ha tilgang til et godt **datagrunnlag**. For å kunne gjøre gode vurderinger av eksempelvis *kvalitetsindikator 6.4 Strykprosent* er man avhengig av data fra både emne- og programnivå. For å gjøre dette enkelt tilgjengelig er det utviklet en **analysekube** med kvantitativ data fra FS (felles studentsystem) hvor all studentdata er lagret.

Man kan enkelt klikke seg inn på fanen for eksamen og velge ønskede dimensjoner for **filtrering av datagrunnlaget** slik at man kun ser relevant data for de fagskoleutdanningene man ønsker. Med dette som grunnlag gjør fagansvarlig sine **vurderinger og rapporter** i et web-basert rapporteringsskjema. Så snart rapporteringen er lagt inn kan leder for fagskolen gjennomgå rapporteringen og gjøre en helhetlig vurdering på tvers av fagskoleutdanningene. Er det behov for grundigere vurderinger kan leder be fagansvarlig om å logge seg inn i rapporteringsskjemaet og utdype enkelte av vurderingene. Nevnte eksempel gjelder en kvantitativ indikator. I tillegg er det flere kvalitative indikatorer hvor datagrunnlaget består av ulike rapporter og evaluering fra flere kilder. For mer informasjon om det helhetlige rapporteringsarbeidet henvises det til fagskolens kvalitetshåndbok.

Datagrunnlagets bredde og tilgjengelighet gjør det også interessant å se på **korrelasjonene mellom ulike typer data**. Eksempelvis inntakskvaliteten sett opp mot resultat-kvaliteten. Videre sikrer et godt arbeid over flere år at **datagrunnlaget holder høy kvalitet**, og gjør det mulig å vurdere **utviklingen i resultatene over tid**. Det gir et godt grunnlag for å vurdere effekten av ulike tiltak, og underbygger tanken om viktigheten av **kontinuitet i kvalitetsarbeidet**.

RAPPORTERINGSÅR	2016			
EKSAMENSSEMESTER	HØST			
ÅRSKULL	2016			
SEMESTERKULL	HØST			
SKOLE	(Alle)			
STED	OSLO			
INSTITUTTBSKRIVELSE	(Alle)			

Velg dimensjoner her først!

STUDIUMBESKRIVELSE	EMNENAVERN		Summer av Gjennomføring	Summer av Snittkarakter	Summer av Stryk
FS 3D og animasjon	Grunnleggende 3D og animasjon	✓	90,91 %	3,00	0,00 %
FS 3D og animasjon Totalt		✓	90,91 %	3,00	0,00 %
FS Grafisk Design	Begrep, prosess og verktøy	!	79,41 %	2,89	3,70 %
FS Grafisk Design Totalt		!	79,41 %	2,89	3,70 %
FS Reklame	Metode og reklamens prototyper	✓	94,44 %	3,00	0,00 %
FS Reklame Totalt		✓	94,44 %	3,00	0,00 %
FS Film	Prosessforståelse	!	78,13 %	2,64	12,00 %
	Historiefortelling og dramaturgi - fordypning	✓	100,00 %	3,00	0,00 %
FS Film Totalt		!	78,79 %	2,65	11,54 %
FS Interiør	Metode og grunnleggende interiør	✓	89,09 %	2,88	4,08 %
FS Interiør Totalt		✓	89,09 %	2,88	4,08 %
FS Illustrasjon	Illustrasjonsteknikk og metode	✓	90,91 %	2,85	5,00 %
FS Illustrasjon Totalt		✓	90,91 %	2,85	5,00 %
Totalsum		✓	86,13 %	2,86	4,70 %

Inntakskvalitet_1
EKSAMEN
KARAKTERFORDELING
VITNEMÅLFAG
AKTIVE STUDENTER
FRAFALL

Eksempel på uttrekk av filtrert data presentert per fagskoleutdanning

Retningslinjer for vurdering av rød sone

Rød sone regnes som et kritisk avvik med vesentlige mangler ut fra de måltall som er satt. Når en indikator lyser rødt kreves det iverksettelse av tiltak med mindre det er spesielle forhold som tilsier at noe annet. Disse forholdene må da redegjøres for. Vurderingene som skal gjøres for rød sone skal inneholde en kortfattet situasjonsbeskrivelse med forslag til tiltak som kan iverksettes.

Retningslinjer for vurdering av gul sone

Gul sone er avvik hvor man ligger like under de måltall som er satt. Det kan være mindre mangler som bør følges opp, men det kan også være naturlige forklaringer som ikke krever umiddelbare tiltak. Vurderingene som skal gjøres for gul sone skal inneholde refleksjoner rundt hvordan man kan jobbe for å heve nivået til grønn sone, og en beskrivelse av eventuelle tiltak hvis refleksjonene tilsier at det bør iverksettes.

Retningslinjer for vurdering av grønn sone

Grønn sone innfrir de måltall som er satt og viser med dette at man oppnår gode resultater. Det er ikke et krav at man skal redegjøre for status til indikatorer i grønn sone. Det kan imidlertid være nyttig å peke på årsaker til at gode resultater oppnås, slik at man tar med seg dette i det videre kvalitetsarbeidet. Det kan eksempelvis være tiltak som har gitt god effekt og kan videreføres, eller med fordel benyttes bredere i organisasjonen.

Beskrivelse av tiltaket med utgangspunkt i kriteriene for Utdanningskvalitetsprisen

1. Tiltaket skal stimulere til oppdatert og yrkesrettet fagskoleutdanning.

I arbeidet med å utvikle rapporteringssystemet for fagskolen har det blitt lagt stor vekt på å formalisere kontakten med arbeidslivet. Dette har blitt gjort gjennom å etablere et bransjeråd for hver fagskoleutdanning. Bransjerådene gjennomfører minimum en samling hvert år, og består av personer med sentrale stillinger i relevante bransjer. Rådene har blitt et viktig forum i arbeidet med å sikre oppdaterte og yrkesrettede fagskoleutdanninger. Bransjerådenes arbeid ligger til kvalitetsområdene program- og relevanskvalitet, og de skal vurdere hvorvidt utdanningen har de «rette» kvaliteter i forhold til den virksomhet det utdannes til og de behov som samfunnet har. I forbindelse med den periodiske programevalueringen ser bransjerådene spesielt på bransjens utvikling, studiets faglige profil og oppbygning (faglig progresjon), studiets læringsutbytte, undervisnings-, arbeids- og vurderingsformer. Utover dette benyttes bransjerådene i stor grad til å diskutere spesifikke områder knyttet til bransjens utvikling og behov, da gjerne i form av seminar eller workshop.

Noen eksempler på vurderinger og konkrete tiltak etter innspill fra bransjeråd. Grafisk design fikk beskjed av sitt bransjeråd om at utdanningen var noe i utakt med arbeidslivets behov, fordi det var for mye analogt i forhold til det bransjen etterspør. Etter at bransjerådet påpekte dette ble innholdet i fire analoge temaer endret til å omhandle interaksjonsdesign, slik at studentene nå har en spissere kompetanse på dette når de er ferdig utdannet. Bransjerådet til Musikkdesign påpekte at de oppgavene som studentene fikk i løpet av et semester var for ensartet, og hadde for lang innleveringsfrist. Det speilet ikke bransjen, der korte frister og tidspress er vanlig og viktig å forholde seg til. Musikkdesign har nå større variasjon i oppgavene og flere med kortere frister, slik at det skal være mer i takt med reelle krav i yrkeslivet.

Det er også flere eksempler på at bransjerådene fremhever viktigheten av å videreføre god praksis som allerede er etablert. Bransjerådet til 3D- og animasjon pekte på at det er positivt at studiet har fokus på studentenes personlige egenskaper, og utvikling av samarbeidskompetanse i tillegg til det faglige. Det gjør studentene til gode aktører i bransjen, hvor samarbeidsegenskaper er en nøkkel for suksess. Bransjerådet til Filmstudiet var svært positive til at studentene er med på en anerkjent filmfestival i løpet av studiet, og på den måten trekker dem med inn i bransjen.

2. Tiltaket skal bidra vesentlig til utvikling og forbedring av studentenes læringsutbytte.

Det samlede datagrunnlaget gir et godt grunnlag for å vurdere studentenes opplevde og faktiske læringsutbytte. Det er spesielt tilgjengeliggjøringen av kvantitativ studentdata gjennom analysekuben i samspill med rapporter og evalueringer fra de faglige, studenter og bransjen, som gir de fagansvarlige et godt grunnlag i arbeidet med utvikling og forbedring av studentenes læringsutbytte. Tilgjengeligheten gjør det mulig å se på utviklingen og eksempelvis vurdere inntakskvaliteten opp mot resultat kvaliteten. Når dette suppleres med kvalitativ data og de fagliges egne opplevelser og vurderinger har vi et system som sikrer at alle fagskoleutdanningene på en formalisert og systematisk måte har kontinuitet i arbeidet med å utvikle og forbedre studentenes læringsutbytte.

Et eksempel i arbeidet med utviklingen av studentenes læringsutbytte er endringene som i den senere tid er gjort i vurderingsformene. Gjennom en helhetlig vurdering av datagrunnlaget ble det tydelig at formative vurderinger alene ikke hadde ønsket effekt for studentenes læring.

Det ble derfor besluttet at alle studenter skal få en skriftlig begrunnelse i tillegg til karakter på alle eksamener, hvor både kriterier og måloppnåelse blir kommentert. Det har vist seg å være svært positivt for studentene og bidrar til bedre oppnåelse av læringsutbyttet.

Det kom også frem av datagrunnlaget at studentene ønsket mer faglig veiledning. Det ble derfor besluttet at alle studier skal ha minimum tre timer per uke med fast veiledningstid, hvor studenter kan skrive seg på og få veiledning for å komme seg videre i læringsprosessen. Det ble videre innført forventningssamtaler med hver enkelt student ved studiestart for å sikre at studentene har ønsket motivasjon og innsikt studiets faglige innhold og videre muligheter i yrkeslivet.

Med utgangspunkt i nevnte tiltak for fagskoleutdanningene så man tydelig på studentundersøkelser blant fagskolestudentene at den overordnede tilfredsheten økte sammenlignet med før endringene ble innført.

Ettersom nevnte endringer trådte i kraft høstsemesteret 2016 vil de første indikasjoner på endringer i strykprosent, frafall og karakterer kunne måles i løpet av høstsemesteret 2017. Det er flere faktorer som kan spille inn på variasjoner i nevnte resultatindikatorer. Det er derfor naturlig å se på resultatene over tid og sammenholde dem med studentenes tilbakemeldinger og fagansattes vurderinger. Det er allikevel interessant å merke seg at frafallet blant studentene økte vesentlig fra kullene 2012 og -13 til 2014, men for kullet som ble uteksaminert i 2017 (2015-kullet) ser vi en klar nedgang i frafallet. Målet er en fortsatt nedgang i frafallet basert på de tiltak som ble iverksatt høsten 2016.

3. Tiltaket skal gjennomføres i et aktivt samarbeid mellom studenter, ansatte og arbeidsliv.

Samspillet mellom ansatte, studenter og arbeidslivet er avgjørende for å sikre høy kvalitet i fagskoleutdanningene. Studentene og eksterne har full tilgang til datagrunnlaget som ligger i analysekuben gjennom en egen portal kalt Kristianialosen. Studentene er en viktig informasjonskilde i kvalitetsarbeidet, og dette er et av områdene vi den senere tid har jobbet mye med å videreutvikle. Det gjelder både gjennomføringen av årlige studentundersøkelser og semesterbaserte tema- og emneevalueringer. Frem til nå har data fra nevnte evalueringer ikke vært inkludert i analysekuben, men vært tilgjengelig gjennom separat distribusjon av resultatene. Vi jobber nå imidlertid med å integrere dashbord som også inneholder studentenes tilbakemeldinger, noe som gjør at vi i fremtiden kan benytte analysekuben for å se tilbakemeldingene direkte opp mot annen data som eksamensresultater, gjennomføringsgrad og fagliges egne vurderinger på emnenivå. Med en slik samkjøring av data i analysekuben har man et godt utgangspunkt for å se hvordan ulike variabler påvirker de resultatene som oppnås.

Bransjerådet er et viktig forum for å sikre et formalisert samarbeid med næringslivet. En nærmere beskrivelse av dette ligger under punkt én. Utover dette er det en høy grad av uformell kontakt gjennom de fagliges egne næringslivsrelaterte engasjementer og nettverk, samt i arbeidet med planlegging og gjennomføring av undervisning og praksis.

Et meget viktig punkt i arbeidet med rapportering og evaluering ved fagskolen er at vurderingene og analysene, med tilhørende tiltak definert i en handlingsplan, følges opp i fagmiljøene. Like viktig som det man gjør av analyser og vurderinger er tiltakene og oppfølgingen av disse. Leder for fagskolen har en gjennomgang med de fagansvarlige når kvalitetsrapporten og handlingsplanen er ferdig. I dette møtet diskuteres de vurderinger og analyser som foreligger og tiltakene som er besluttet. De fagansvarlige gjennomgår deretter resultatene med sine fagmiljøer. I etterkant av dette blir det etablert ulike prosjektgrupper for å gjennomføre tiltakene.

Studentene involveres også gjennom dialog med tillitsvalgte og direkte i klassene. Det er viktig å synliggjøre hvordan studentenes stemme bidrar og påvirker videre forbedringsarbeid gjennom konkrete forbedringstiltak eller videreføring av god praksis. Dette er også viktig for studentenes engasjement og opplevde nytteverdi av å eksempelvis svare på temaevalueringer og jevnlig levere klasserapporter slik rapporteringsarbeidet legger opp til.

4. Tiltaket skal være velorganisert og basert på systematisk innhentet informasjon.

Utviklingen av hele rapporteringsmodulen, og analysekuben spesielt, baserer seg på systematisk innhenting av informasjon og tilgjengeliggjøring på en enkel og brukervennlig måte. Dette har medført at de fagliges opplevde nytteverdi av den årlige rapporteringen er mye høyere enn tidligere. Man har gått fra å ha en deskriptiv rapportering basert på synsing til å få gode analyser med konkrete tiltak. Dette bidrar også til at man i større grad evner å videreføre god praksis ettersom man har et mye bedre system for å måle resultatene og hvordan ulike variabler påvirker dem. Erfaringene viser også at datagrunnlaget i analysekuben benyttes av mange i organisasjonen, og gjerne utenom den årlige rapporteringen. Det bidrar til bedre diskusjoner knyttet til både forbedringsarbeid og videreføring/ spredning av god praksis. Diskusjonene baserer seg mindre på synsing og i større grad på vurderinger basert på tilgjengelig data.

Den viktigste faktoren for at rapporteringsmodulen ikke bare er et godt system med gode intensjoner, men faktisk fungerer i praksis, er den opplevde nytteverdien i organisasjonen. Det har derfor blitt jobbet målrettet med å sikre god ledelsesforankring på alle nivåer og sørge for et godt eierforhold til de systemer og verktøy som skal brukes. Et eksempel på forankringen er at handlingsplanen benyttes som et verktøy på flere nivåer i fagskolen. Det settes ned prosjektgrupper for å gjennomføre tiltakene og de følges opp av ledelsen. Denne handlekraften og konkrete resultater rapporteres det på helt opp til styret og det tas inn i neste rapporteringsrunde. På denne måten sikres nødvendig kontinuitet i arbeidet med utdanningskvaliteten og bidrar i utviklingen av en sterk kvalitetskultur.

5. Tiltaket skal ha overføringsverdi til annen fagskoleutdanning

Flere fagskoler, blant annet Studieforbundet AOF og Norges Yrkesakademi, har vært hos Høyskolen Kristiania for å få en orientering om fagskolens kvalitetssikringssystem generelt, og rapporteringsmodulen spesielt. Prinsippene som ligger til grunn for rapporteringsmodulen kan overføres til alle fagskoler selv om flere områder naturlig nok må skaleres ut fra størrelsen på de ulike fagskolene. Alle fagskolene har behov for å gjøre samme type vurderinger og analyser på sentrale områder. Arbeidet med å etablere kvalitetsområder, indikatorer, måltall, soner, analysekuber, rapporteringsskjema er en videreutvikling av det kvalitetsarbeidet som i dag utføres i sektoren.

Fagskolens egne erfaringer med det etablerte systemer og verktøy tilsier at flere aktører i fagskolesektoren med fordel kan utvikle og tilpasse egne systemer basert på våre prinsipper, struktur og innhold.

Arbeidet med å videreutvikle systemene og verktøyene knyttet til fagskolens rapporteringsarbeid er en kontinuerlig prosess. Hovedfokus nå er å forenkle gjennom økt brukervennlighet. Dagens rapporteringsmodul består av mange elementer som med fordel kan samles på en flate. Et konkret tiltak i denne forbindelse er utvikling av dashbord med nøkkeltall hvor både kvalitativ og kvantitativ data samles. Det vil øke nytteverdien for både interne og eksterne aktører, og bidra til bedre bruk av all den data som produseres også utover det fastlagte rapporteringsarbeidet. Dialogen vi har med andre fagskoler viser tydelig at mange jobber for å utvikle bedre systemer og verktøy i prosessen med å forbedre eget kvalitetsarbeid. Vi bidrar gjerne med våre erfaringer for å skape et felles løft for kvalitetsarbeidet i fagskolesektoren.